

რედაქცია

გოლოვინის პროსპექტზე თბილისში, ა. გ. პუშკინის სახ. კვ. 13

ხელის-მოწერა

ქვემოთ მოხსენიებულნი „დროებას“ რედაქციას, ქუთაისში, გოლოვინის წიგნის მაღაზიას, ვარეშე მცხოვრებთა იგნატი ვ. ტიფლის, ვ. რედაქციუ „Дрозда“.

„დროების“ ფასი:

თველი... 9 მან. წლის... 3 მან. მესამეთვიანი... 5 მან. ერთი თვის... 1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-ღვინა ორშაბათს ბარდ

ფასი განცხადებისა

დროებას ანუ... თუ სწავლობთ... განცხადება...

საქმის რედაქცია...

შეგვადი რედაქცია „დროებისა“ ბარდს კვირას, ალფონსო დღეს.

პირველის აპრილიდან ამ 1883 წლის დამლევაძინ

„დროება“

ღირს გავსავით 7 (შვიდი) მანეთი

ხელის-მოწერა მიიღება: თბილისში — გოლოვინის პროსპექტზე, თ. ა. გ. პუშკინის სახლში, კვ. 13. ქუთაისში — გოლოვინის წიგნის მაღაზიაში. ბათუმში — ლევ. მჭედლიშვილთან, საკუთარ სახლში. ქალაქს ვარეშე მცხოვრებთა ამ ადრესით უნდა დაიბარონ ვაჭრები: В Тифлисъ В редакцію „Дрозда“.

და მისი მოვლით კალონებიდან: პური, თაფლი, აბრეშუმი, ღვინო და ბევრი სხვა რამე იგზავნებოდა შირიმის სხვა-და-სხვა მხრიდან უცხო ქვეყნებში. მას შემდეგ შირიმს ბევრი უბედურობა ეწვია და, თუმცა ოსმალების მფლობელობაში, მეტად დასცა ეს ქვეყანა ეკონომიურის მხრივ, მაგრამ ამ ჩვენ დროებამდისაც დაიცო ზოგიერთი ნაშთი მაგისი ძველ-ღვინობისა.

რაც შეეხება ადგილობრივ მცხოვრებლებს თათრების მდგომარეობას — მათი მდგომარეობაც მეტად სამწუხაროა ყოველის მხრივით. შეეტესი ნაწილი მათგან გადასახლდა, როგორც ჩვენი მთიულეები, უცხო ქვეყნებში, დანარჩენი — დარჩა უმიწა-წყლოდ, ასე რომ ერთს მართო ჭედოსის მანძილში ამ გვარი ლატაკი ხალხის რიცხვი აღემატება 10,000 კაცს. ისინი იძულებული არიან იმუშაონ სხვისი იჯარით ადგილზე ადგილებზე და, რასაკვირველია, უფრო სხვის სასარგებლოდ, რის გამოც მათი მდგომარეობა თითქმის ბევრი არაფრით ვანერჩევად ირლანდიელების უუკიდურეს მდგომარეობისაგან. აგრეთვე ხალხის განათლების საქმეც შირიმში. თუმცა შირიმში თათრების ნაციონალური სკოლები ბევრი და მრავალ გვარია, მდებარე პირველ დარგებით, სკოლებიდან უმაღლეს სასწავლებლებამდის, რომლებსაც თათრები მეტწილად უწოდებენ, მაგრამ მათ წარმატებისათვის, მათ გაუმჯობესებისათვის ჯერ არაფერი ზომა არ ჰყოფილა მიღებული.

ჩვენ ჩავევიარდა ხელში შირიმი იმ დროს, როცა მას არ ჰქონდა კიდევ დაკარგული თავისი მოვლით მნიშვნელობა, ამბობს „Русский Курьер“-ი, როცა მისი წარმატება და კეთილ-მდგომარეობა პირ-და-პირ დამოკიდებული იყო ჩვენ სურვილზე და გამოცდილებებზე.

ისარგებლა რუსეთმა თუ არა ამ შემთხვევით, შეეწია თუ არა რომელიმე მხრივ მის კეთილ-განწყობილებას? ამ კითხვებზე იგივე გაზეთი ამდევს შემდეგ პასუხს:

„ღვინე შირიმი სრულიად მოკლებულია ყოველ წარმატებას. ღვინე არა თუ არ გზავნის ის სხვა ქვეყნებში თავის ნაწარმოებს — ის არ ჰყოფნის მას საკუთარ საჭიროებათ დასაკმაყოფილებლად. მშენიერი სახანა-სათესი ადგილები გავერანდენ და შეიქმნენ ტიტველ მინდვრებად, პურის მოსავალი იკლო იმ გვარად, რომ ვერ დააკმაყოფილა თვით ადგილობრივი ხალხის მოთხოვნილება. დარჩა ერთადერთი ღვინო, რომელსაც ამ უკანასკნელ დროს, ვაზის სხვა-და-სხვა ავადმყოფობის გამო, თან-და-თან ეღებო ბოლო.“

შირიმის ამ სამწუხარო მდგომარეობას გაზეთების სიტყვით უკვე მიაქცია ყურადღება ადგილობრივი ერობამ მაგრამ დავერგვინდება ჯეროვანად მისი შრომა და მეცადინეობა — ღმერთმა უწყის. ბევრი ცდა, დიდი გამჭრიახობა და წინდახედულობა საჭიროა, რომ შირიმის მომავალი დაემსგავსოს მის წასრულს, მაგრამ სულ იმედი მაინც არაა ჯერ დაკარგული. იქ ერობა მაინცაა, რომელსაც შეუძლია იზრუნოს შემოხსენებული მიზნის მიღსაწევად, მაშინ როდესაც იმა-

ბის მეტი აღარა არის-რა. აქვე 1299 წ. მსეთის განთქმული გმირი მსბაყათარი II ეომებოდა საქართველოს მეფეს დავით მე-VI. სტეფან-წმინდიდან ჩვენ სოფ. მანათში ავედით. მდ. პატ. — ლიანის პირას სდგას სოფლის სკოლა, (რომელიც მაშინ დაკეტილი იყო. სკოლა ძლიერ კუდს ალაგას არის აშენებული: არც ჩრდილოა, არც სათამაშო ადგილი და არც საბაღე-მანათში იმყოფება ერთი დანგრეული, ცანე, გაშენებული მაღალ კლდეზე, მდ. ლიანის პირას. ციხე აშენებულია რველად და ძალიან ხელოვნურადაც. მთ მის ოთხიდან მიწის ქვეშ გათხრილია გზა, რომელიც ლიანისკენ მიდის, და რომლის შემწობითაც, ამბობენ, ჯარები უწინ წყალს ზიდვიდნო. მანათში მცხოვრებნი სულ ქართველები არიან. მანათიდან დაიწყება მთები და შემდეგ სოფლებში სულ ოსები ცხოვრობენ.

მშენიარდებულ ოსს მოჰყვანდათ შენიერი გასათხოვარი ოსის ქალი. მოიყვანეს თუ არა კლდის პირას, გაატევეს, შეუკრეს ხელები და თოკებით კლდიდან გადაუშვეს და დაჰყვიროდნენ ზემოდან: „— მალე სტეფან-შენი ეშმაკების სახელები!“. საწყალ ქალს სახელების დარდი არა ჰქონდა; იგი ყვიროდა გულ-საკლავად — კლდის აღმასრევით ქვეით ტანი ეკაწრებოდა სისხლში იყო მოსერილი. მისი ტირილი და ხვეწნა ამოდ რჩებოდა. მალე უბნებოდა ხალხს, რომ თუ არა სთქვას სახელები ეშმაკებისაო, რომ ქალაქზე დავეწროთ და ცეცხლში ჩავადლოთ, რომლითაც მას შეუძ-

მოტყვი. ამ სოფელშია ერთი ძველის საყდრის ნანგრევი, რომელსაც ოსები „უქეთს“ ეძახიან. ზოგნი ამბობენ, რომ ეს საყდარი დაინგრა მიწის ძვრის გამო, ზოგნიც ამბობენ ლეკებმა დანგრეოს....

მეორე დღით გავედით მოწამედ ერთი საზარელის სანახაობისა — კლდიდან ერთი შემოლილი ქალი უნდა ჩავემეთ. დილა აღრიანად გამოვედით კლდეზე და ვუცდიდით შემოლილის მოყვანას. დიდ-ხანს აღარ ველოდით. მრ შეიარაღებულ ოსს მოჰყვანდათ შენიერი გასათხოვარი ოსის ქალი. მოიყვანეს თუ არა კლდის პირას, გაატევეს, შეუკრეს ხელები და თოკებით კლდიდან გადაუშვეს და დაჰყვიროდნენ ზემოდან: „— მალე სტეფან-შენი ეშმაკების სახელები!“. საწყალ ქალს სახელების დარდი არა ჰქონდა; იგი ყვიროდა გულ-საკლავად — კლდის აღმასრევით ქვეით ტანი ეკაწრებოდა სისხლში იყო მოსერილი. მისი ტირილი და ხვეწნა ამოდ რჩებოდა. მალე უბნებოდა ხალხს, რომ თუ არა სთქვას სახელები ეშმაკებისაო, რომ ქალაქზე დავეწროთ და ცეცხლში ჩავადლოთ, რომლითაც მას შეუძ-

ტელეგრაფი

„სადაც ტელეგრაფი სადაც“

რუსეთიდან

12 აპრილს

პეტერბურგი. მივიდეთ სამწუხარო ამბავი ტურანების ავადმყოფობის შესახებ. იმედი თითქმის გადაწყვეტილია. ამბობენ თავის თხზულებებით უნდაღმნა ქალბატონი ბიბრდოსი.

სამხლარ-გარეთიდან

12 აპრილს

ბელგრადი. ელენე მარკოვიჩისას, რომელმაც შარშან ესრულა სერბის კარლს მადანს, დღეს გადაწვეტიეს სიკვდილით დასჯა.

„დროების“ ფელტონი, 14 აპრილს.

სამხრეთ-ოსეთი

გვსვარის შენიშვნები.

მშენიერი მარამობისთვის დილა იყო, როდესაც გამოვესალმეთ სოფ. სხინვალს და პატარა ლიანისკენ გავემგზავრენით ცხენებით. სოფ. სხინვალის ძველ მდ. ლიანის მარჯვენა ნაპირზე; აქ მცხოვრებნი უმეტესად არიან მოვაჭრე ურიები. სხინვალის გაშენებულია პატარა ერთ სართულიან სახლებით, ქუჩები ვიწრო და მუდამ ტალახიანია აქ. სამხრეთით სხინვალის შემორტყმულია მშენიერის ბაღებით, დასავლეთით კი თოვლიან მთებითა.

სწორედ შუა დღე იქნებოდა, როდესაც მიუახლოვდით სოფ. სტეფან-წმინდას. აქ ოდესმე მონასტერი იმყოფებოდა, ახლა კი ცარიელ ნანგრევ-

ბის მეტი აღარა არის-რა. აქვე 1299 წ. მსეთის განთქმული გმირი მსბაყათარი II ეომებოდა საქართველოს მეფეს დავით მე-VI. სტეფან-წმინდიდან ჩვენ სოფ. მანათში ავედით. მდ. პატ. — ლიანის პირას სდგას სოფლის სკოლა, (რომელიც მაშინ დაკეტილი იყო. სკოლა ძლიერ კუდს ალაგას არის აშენებული: არც ჩრდილოა, არც სათამაშო ადგილი და არც საბაღე-მანათში იმყოფება ერთი დანგრეული, ცანე, გაშენებული მაღალ კლდეზე, მდ. ლიანის პირას. ციხე აშენებულია რველად და ძალიან ხელოვნურადაც. მთ მის ოთხიდან მიწის ქვეშ გათხრილია გზა, რომელიც ლიანისკენ მიდის, და რომლის შემწობითაც, ამბობენ, ჯარები უწინ წყალს ზიდვიდნო. მანათში მცხოვრებნი სულ ქართველები არიან. მანათიდან დაიწყება მთები და შემდეგ სოფლებში სულ ოსები ცხოვრობენ.

ვე რუსეთში არიან სხვა, არა ნაკლებ და ცემული კუთხეები, რომელნიც ამ ნუგეშსაც არიან აღმდის მოკლებული.

დღიური

„დროებაში“ მკითხველებმა უკვე იცნან, რომ პეტერბურის პალესტინის საზოგადოებამ გაგზავნა პროფესორი ბ. პ. საგარელი იერუსალიმის არქეოლოგიურის მხრით გამოაკვლევად ამ წმ. ადგილისა.

ამ დღეებში, როგორც შევიტყუეთ „საკუთრების უწყვეტად“, ამ საზოგადოებას მოსვლია მოკლე ანგარიში შედგენილი ბ. საგარელისაგან სინაისზედ მყოფობის დროს. აქ უნახავს მას ოთხ-მოც-და თერთმეტი ხელ-ნაწერი ქართული და სომხური წიგნი. შესანიშნავნი არიან მათში რვა ქართული ხელ-ნაწერი წიგნი პაპირუსზედ. (პაპირუსია ერთ ნაირი მცენარისაგან მომზადებული დასაწერი, რომელსაც ძველ დროში ქალაქის მაგიერ ხმარობდნენ. ეს მცენარე ეგვიპტეში იშოვებოდა) დაწერილი.

ეს ხელ-ნაწერები ბ. საგარელის სიტყვით ეკუთვნით ძველ დროს—მეხუთე საუკუნეს და მეექვსეს. ამ დროის ხელ-ნაწერი წიგნები ჯერედ არ ნახულა, ამბობს ბ. საგარელი.

ჩვენ გვწერენ, რომ ბორის მხარის მსგესთში თოვლი დნება ხევე ში საშინელი წყლები მოვარდა და ერთ-ს სახლიდამ მეორედის არ გაისვლებოა. მსგესთის სახლები, რომელნიც სერებზე არიან აშენებული, კუნძულებს ჰგვანანო. მოვარდნილი წყალი რეცხს დათესილ ყანებს და, უცქველია მეორედ დათესვა და შემუშავება მოუხდება ხალხსა ამ მიწებისაო.

ჩვენ შემოგვიჩივან, რომ როცა ომამშევის ქარვასლასთან ტორგი მოხდებოა—მარტო რამდენიმე პირები

ლიან მორჩესო, უკეთესი იქნება სულ გადაჯდოთ კლდინამაო. რადგანაც საწყალი ქალი ხმას არ იღებდა, ოსებმა ამოიღეს ქალაქი და ტენილი დამაჩებო და დაყარეს მას; ზოგი ავინებდა, ზოგი ხანჯალს უქნევდა და ემუქრებოდა:—თუ არა სტქვი ეშმაკების სახელები დაგჩენამო. ბოლოს შეწუხებულმა ქალმა დაიყვირა:—ერთ ჩემ პატრონს ჰქვია ცოფანსან, მეორეს თაყმანს, მესამეს...—რა ჰქვია, რა ჰქვია?! შესძახეს ოსებმა ერთის ხმით. —მესამეს—ბეთანს!..

ამ დროს ხალხში შეიქმნა სინარულის ხმა:—ქალი მორჩაო და ზოგნიც იმის ძმას ულოცავდნენ. სახელები დასწერეს ქალაქზე და ცეცხლში დასწვეს, ეხლა კი მორჩებაო; მაგრამ თქვენც არ მომიკვდეთ! დამახინჯებულმა ქალმა მეორედ დღეს განუტევა სული... ამითი გათავდა ბერის წმიდა ბაორგის ღვინო.

სარგებლობენო. ხალხს წინ უდგებიან და გამყიდველის ჩინოვნიკის წინ რომ საქონელი სდევს იმ საქონელს ზევითაც არ ასწევენ, რომ ხალხმა დანახოს და ფასი მოუმატოსო...

ჩვენ შევიტყუეთ, რომ ბ. მ. საბინინი ამ ქამად შესდგომია „მის მეტყუელების“ ბექტვას ამ წიგნს უფასოდ დაუბრუნებდნენ ბ. საბინინი იმ პირთა, რომელნიც „საქართველოს სამოთხე“-ს იყრიან. ამას გარდა შემდეგ „მის მეტყუელებისა“ დაბექტვას ბესარიონ კათოლიკოსისაგან დაწერილ „ზრდემის“ რომელშიაც განმარტულია ცნობანი საქართველოს ეკლესიის შესახებ. ამ წიგნსაც უფასოდ მიიღებენ ის პირნი, ვინც იყრიან „საქართველოს სამოთხესა“.

ბ. საქარიაშვინი აგროვებს ბესიკის ბესარიონ შაბაშვილის—ლექსებს დასაბექტად.

პერია-ცხოველიდამ დაწყება ქართული წარმოდგენები. ქართული დრამატული დასი ამხადებს ბრიბოღოვის კომედიას—რვა სკენისაგან.

მასალები

ცნობების დასასწავლად განდაცვალე-ბულის შეკრების თვის გრიგლად დიმიტრის-ძის ობობეანისა.

ჩვენ ქართველთ გმართებს გამოცხადოთ ყოველივე, რაც კი ვიცით დაუყარეწარ წარმოდგინებელზე ქართველთა და მათს დიდს პოეტზე თ. ბრიგოლ ობობეანზე, რათა თავის დროზე შესდგეს მისი სრულ ცხოვრების აღწერა. ამ განძრავით, რაც ვიცო და წამოკითხავს განსვენებულზე ვგზავნი პატივცემულ ქართულ გაზეთ

„დროებაში“ და კიდევაც იმედი მაქვს გამოვზავნო რასაც კი მოვახელებ.

I

ავადიის განმკებდისა, მიზანის თავ-გრიგლად ობობეანისაგან მოსწიფე-ობის მიღება ჰჯი მურადის საქმეში*)

1843 წ. მაიორი თ. ობობეანი დანიშნეს განმგებლად ავარიის სახანოისა. წასვლის დროს ობობეანი-

შურის ციხიდან, მხედართ მთავარმა ჩრდილოეთ და მთის ღალესტინისა, ღენერალ მაიორმა ძლუკი-ჭონ-ძლუღენაუმ სიტყვით მისცა დარიგება თ. ობობეანისა, რომ ხელ-ახლად დი-წყოს ერთობა ჰჯი-მურადთან**) და ეცადოს, ეგება როგორმე დაიყოლიოს გადმოსასვლელად ჩვენ მხრივ.

*) ისილე საქმე დაღესტნის მაზრის სამხედრო შტაბის არხივისა 1843 წ. № 266.

**) ჰჯი მურადი დაბადა ხუნზანში, შთამომავლობით იყო ავადიის ხანის სახლის სათესვაჲ. გონიერი, გამბედავი და ძლიერ მამაცი კაცი იყო. 1840 წელს ჩვენ მხრივ იყო, ჩინი ჰქონდა მიღიცხის პრპარშინისა და ავადიის მიღიცხის უბრა; რამდენჯერმე აღსრულებდა ავადიის ხანის თანამდებობას. ამ უკუხსენსულ წელიწადში გადაგვიდა და შამალის მხარე დაიჭირა. ამის გაჭრევის მიზეზი იყო ახმეტ-ხანი მესტულისა, რომელიც სდევნიდა იმს და უპატივგებად მიაყენა. ჰჯი-მურადი თავის დროს განთქმული იყო მართელ დაღესტანში და დიდი პატივიც ჰქონდა ხალხისაგან, რომლისა გამოშამალს ქმინდა ამისი და ფრთხილად იყო იმამობა არ წაერთმევინა. ამისი არამც თუ შამალს, არამედ სხვა ხალხსაც კმინდა: სამაშალოებსა, მესტულებსა, ჰჯარეებსა და კახელებსა. 1851 წ. შეუდგება მოუხდა შამალთან და ისევ ჩვენსკენ გადმოვიდა. მკვასიის ნამესტნიკმა თ. ვარაზცოვამ დიდს პატივით მიიღო და ბოლოს ნუსხას სცნობდა, საიდანც მუქმე გაჭრევა დასძინა).

მაიორი თ. ობობეანი, შემდეგ მისვლისა ხუნზანში დაუხარულად სდევნიდა განძრავისა ჰჯი-მურადისა და ბოლოს, როდესაც მოუხდა ყოფნა ბუქარში, იპოვა ღონის-ძიება ლაპარაკისა იმის დედასთან და შემდეგ თითან შეიღთან მიწერ-მოწერისა.

თ. ობობეანის მოუვიდა ჰჯი-მურადისაგან პასუხად ორი წერილი: პირველში სწერდა:

„მთქცა სრულებით ვერწმუნები თქვენს წერილსა, შადის რწმუნებასა და ჩივებასა და სატანახელ ჰუსეინას აღთქმასა, რომ ნურაფრისა ნუ მეშინება და უცქველად მეპატიებოა ყოველივე ჩემი დანაშაულობა, მარამ რომ სრულებით დავაჯერო ჩემი გული, გთხოვთ გამომიგზავნოთ კიდევ წერილი არაკნელ ლ. სან - ჰაჯიასი, რომლისაც მეგობარი ვარ სიყრმითვე. მეორეში—სწერდა:

„მქვენი ჩივეა ჩემთვის სასიამოვნოა; მე არ შემიძლიან თქვენი ნება, როგორადაც თქვენ მწერთ, თუ რომ თქვენი ჩივეა მართალია, მაშ თქვენ გამომიგზავნეთ, საიდუმლოდ, ერთგული კაცი, ესე იგი ღასან ჰარია არაკნელი. მე თქვენთან არა მაქვს ნათესაობა და ცნობა; იყო ერთი ჩემი მტერი და ისიც მოკვდა; როგორადაც თქვენა მწერთ. ღანაშოენს დაწვლილებით ამ წერილის მომტანი გაიმბობსთ.“

ამ წერილების შემდეგ თ. ობობეანისა და ჰჯი-მურადის შორის უფრო გახშირდა მიწერ-მოწერა, ეხლა უფრო დაახლოვდნენ და გამოცხადებით სწერდნენ ერთმანერთსა. მხლა ავარიის გამგებელი სტილოზა ღალესტანში განთქმულ ვაჟაკთან ისე დაახლოვებულიყო, რომ როგორმე პირ-და-პირ სალაპარაკოდ ენახა.

ამ დროს თ. ობობეანი თან მო-

ადაშიანი, არამედ ანგელოზებსაც უმაჩილოდ ვერ შეეძლოთ მოვსენათ ღამ-ღამით, ანგელოზებს, რომელნიც დაფრინადდნენ ღვთის ბრძანებით, რომ ნახონ ხალხის მოკმედებანი. (მსგესთ ვარსკლავებს, რომელნიც ალაგს იცვლიან, ანგელოზებს უძახიან).

ერთ დღეს ის მონადირე ავიდა ბურ-საბძელზე და როდესაც მიადწია მთის შუა-გულსა, მოისმა ვილაციის საშინელი ყვირილი. მონადირე შევიდა ერთს გამოკვებულს ალაგას, სადაც იმყოფებოდა გმირი, მაგრამ ჯაჭვით შეკრული. მამოკვებულში იმყოფებოდა არწივი, რომელსაც ამოვიღო გმირის გული და ჰკენკავდა მას. მამბედავი მონადირე მოვიდა ახლო და ჰკითხა:—შენის ვინაობის გაგების დრო ჯერ არ არისო, მხოლოდ მითხარი, რით შემიძლიან, რომ ვიმელოო. გმირმა უთხრა მონადირეს:—წადიო სულთან-ხანის სასახლეში, იქ იპოვი ალმასის ხმალსა, მით შეგიძლიან გას-

ჭრა ეს ჯაჭვები და დამხსნა ამ დაუსრულებელ ტანჯვისაგანო.

მონადირე ჩქარის ნაბიჯით გამობრუნდა და გაემგზავრა მსმალოსს—სულთან-ხანის სამეფოში. როგორც იყო მოზარდა მან ალმასის ხმალი.

აგერ, კიდევ ავიდა მთაზედ. აგერ, კიდევ მოისმა სინარულის ხმა გმირისა. ამ დროს დაეხივივნენ მონადირეს ანგელოზები და სტილოზდნენ თავის ფრთებით ხელიდამ ხმალი გაგდებინათ და ალოლაშთან ეეტანათ; მაგრამ მონადირემ დასჭრა რამდენიმე ანგელოზი და გადაყარა მთიდან, დანარჩენები გაემგზავრენ საჩქაროდ ალოლაშთან და შესჩივლეს, რომ მაჩილის (ელვის და ქუხილის ღმერთი) მეტს არავის შეუძლიან მონადირის დამარცხებაო. ალოლაშმან უბრძანა მაჩილოს:—სანამ კლდეში შევიდოდეს მონადირეო, შენ ცეცხლით დასწვიო. წამს შემოვბურენ ბურ-საბძელს შა ვი-

ელა ხუნჯანში*) ბოჩოხის მცხოვრებელი ბატონი და ამბავი მოუტანა, რომ ჩვენგან გაქცეული აფორიელი პიდერიკი, სანდო პირი ჰაჯი-მურადისა, სთხოვს ამას, ბატონს, ძველი მეგობრობა მოიგონოს და ეცადოს შეიტყოს, ხოლოდ საიდუმლოდ, მართლაც ახალი აფორიის ხანი***) ჰპირდება ჰაჯი-მურადს თავის მიცემულის სიტყვის აღსრულებასა, ამასთან თ. მრბელიანი უშუამდგომლობს მხედართ მთავართან ღენერალ ძლუკი-ჰონ-ძლუკი-ჰონ-ძლუკი-ჰონ-ძლუკისთან. მთუ ეს მოხდა, მაშინ თითონ პიდერიკიც გადმოჰყვება ჰაჯი-მურადს. შუამდგომელი ხოლოდ მოუტანს თავის საქონლის მორეკასა ანსალოტიდან და უთუოდ გადმოვა რუსებისკენ. ამასთან პიდერიკს ბატონისათვის დაენიშნა ადგილი ს. სიუხთან, სადაც მოელოდებოდა ამისაგან პასუხსა.

მაიორმა თ. მრბელიანმა დაიბარა თავის დიდი-ხნის ნაცნობი, კოლეჟსკი რელისტრაჟორი ჭეშმარიტოვი, გააყოლა ბატონს პიდერიკისაგან დანიშნულს ადგილს და უბრძანა, გამოეყვანათ პიდერიკს, თუ რომ განზრახვა ჰაჯი-მურადისა მართალია, დეე, ნუ ზრუნავს ცოტადენი საქონლისათვის და ამ მოკლე ჟამს გამოვიდეს ჩვენგან. ამასთან დაარწმუნა ბატონი თავისი ხანის სიტყვით, რომ რასაც დაპირდა ჰაჯი-მურადს უეჭველად აღსრულებს და ეცდება მთავრობასთან, არამც თუ მართა ჰაჯი-მურადს ევატიოს დანაშაულობა, არამედ ყოველთა, რომელნიც ისურვებენ მასთან დაბრუნებასა თავის სამშობლოში.

*) ეს სოფელი იყო ავარის სანების საცხოვრებელი ადგილი ვიდრე ამოსწყვეტდა ამათ გვარსა ჰამზად-ბუგი, წინამოადგილე შამილისა. შექმნეს ამ სოფლის მახლობლად რუსებმა ახსენეს ციხე, სადაც აქამოდისინ დგას გარნიზონი.

**) ესე ეპსოდენს ავარელები თ. მრბელიანს.

ღრუბლები და შაჩილამ დაუწყო სროლა მონადირეს, რომლითაც აცნობა მას, რომ ლმერთს იმაზე კარგი მონადირე ჰყავს. ლპირილი მონადირე ჩავარდა კლდოვან ერთ ღიდ ხევში. მხოლოდ ის გმირი უწინდელ მდგომარეობაშივე დარჩა. „მხლაც რომ ვინმე გამოივლის ხოლომე ბურ-საბძლის ქვეშ“, ამბობენ ოსები, „მას მოგვამის ხოლომე იმ გმირის ყვირილი და ვაი-ვაგლახი“...

სუაჩხურში ბევრი მლაში, გოგირდის და სხვა-და-სხვა წყაროებს შეხედებით. ზამთარში ესენი არ გაიყინებიან ხოლომე. ამავე სოფელში ვნახეთ ერთი ძველი საყდრის ნანგრევებში ფარი, რომელზედაც რალაც ეწერა, მგონი ხუცურად, მაგრამ ვერ გადავიკითხეთ რადგანაც ასოები აკლდა. სუაჩხურში ვესტუმრეთ ერთ ბებერ ოსს, რომელმაც ჩამოიღო ქნარი (ჭანდირ) და დამღერა ძველებურ ოსების გმირებზე: ბათრამზე, სოს-

ამ გაგზავნილთა პირთა აღსრულებას ეს ვალდებულობა და დაბრუნდენ მშვიდობით თ. მრბელიანთან, რომელსაც მოახსენეს, რომ პიდერიკს ამთგან მიტანილი ამბავი დიდად იამადა სიხარულითა სთქვა:—მაღე აცნობებს ამ ამბავს ჰაჯი-მურადს.

თ. მრბელიანმა ყოველივე თავისი მოქმედება აცნობა ღენერალ ძლუკი-ჰონ-ძლუკი-ჰონ-ძლუკისა და სთხოვა ცარიელ ქალაქში თავის ბექედი დასვას და გაუგზავნოს, ეს ექმნება დასამტკიცებლად მისა, რომ მართლად მთავრობა თანახმა არის პატიობაზე ჩვენგან გაქცეულ პირთა და უფრო დაერწმუნებიან მისგან მიცემულ სიტყვასა.

ღენერალ ძლუკი-ჰონ-ძლუკი-ჰონ-ძლუკის უბასუხა თ. მრბელიანს, მინამ მიიღებდეს კორპუსის კომანდირისაგან განკარგულებასა ჰაჯი-მურადის საქმეზე და თავის მოხსენების პასუხსა, განავრძელოს ამან თავისი იმასთან ერთობა და დაარწმუნოს, რომ ის ამ ცოტა ხანში მიიღებს ბექედსა და ჰასან-ჰაჯისაგან წერილსა. ამასთან ჰაჯი-მურადს გამოუცხადოს, რომ ეხლავე მოემზადოს და რამწამს მიიღებს თუ არა ბექედს და აღთქმულს წერილს, მაშინადვე გადმოვიდეს ჩვენგან.

ღენერალ ძლუკი-ჰონ-ძლუკი-ჰონ-ძლუკის სწერდა კორპუსის კომანდირსა, ღენერალ-ადიუტანტს ნეიტლარტსა, რომ პირველად თ. მრბელიანისაგან დაწყებულს საქმეს ჰაჯი-მურადთან არა მნიშვნელობა არა ჰქონდარაო და არც იმედი იყო, რომ რაიმე გამოსულიყო აქედან; მაგრამ ეხლა განცხობილდა იმათ შორის მიწერ-მოწერა და ლაპარაკი და ეხლა უფრო იმედი, რომ ჰაჯი-მურადს მართლათ აქვს განძრახვა თავი გაანებოს შამილს. თ. მრბელიანი სთხოვს ხოლოდ იმას, ღენერალ ძლუკი-ჰონ-ძლუკის იმის დასარწმუნებლად, რომ უეჭველად

ლანზე, სოზრიყოზე და სხვაზე. მოაღწია საღამომაც და მოგვიტანეს ვახუშტის შამიცი: პირველად ბატონის მწვადები, მერე მოხარული ხორცი, მასთან ხაბაზინები (ხაჭაპურები) და ლუდი. სწორედ რომ ოსური ვახუშტი იყო... მეორე დღეს სუაჩხურში მსანს მოუარეთ და მდ. პატ.-ლიხვის ნაპირზე წამოვედით. ს. ლეკოვანში, რომ მივედით აქ მარხადენ ერთ ოსს. ხარნაგაზე (ტაბლანზე) მივეპატივეს ჩვენს. შევედით სახლში, სადაც ესვენა მიცვალებული, რომელსაც შემოხვეოდენ დედა-კაცები ქალი-შვილებით. შევლაზედ თავს, ვარცლთან იჯდა ერთი მოხუცებული დედა-კაცი, რომელიც ამკობდა ლეკსებით მიცვალებულის ცხორებას; ყოველს ლეკსის დასარულს ყველა სახლში მყოფნი ერთ-ხმად დასძახებენ:—ოდოლოლო!.. დედა-კაცები, რომელთაც ამისთანა ლეკსები იციან, ოსეთში იშვიათნი არიან, ამიტომაც ისინი ოსებს დიდ პატივცემში ჰყვანან.

ეპატიება იმას თავისი დანაშაულობა.

ჰაჯი-მურადი, ამბობს ღენერალი ძლუკი-ჰონ-ძლუკი-ჰონ-ძლუკის, მინამ გაიქცოდა ჩვენგან, რუსებს ემსახურებოდა ძლიერ ერთგულად. ეს ყოველივე მთის ხალხმა იცოდა, რომლისა გამო, როდესაც ის გადვიდა შამილისაკენ, მაშინ ეს უკანასკნელი ერიდებოდა და არ ენდობოდა, თუმცა ბევრჯელ დაუმტკიცა თავისი ერთგულობა, მხნეობა და ეჭვაცობა მისგან მინდობილ საქმეებში.—მთუ რომ ჰაჯი-მურადი გადმოვა ჩვენკენ, მერმე აღარ დაბრუნდება შამილთან. შეიძლება დამტკიცებით ესთქვათ: რამდონიც ჰაჯი-მურადი ამ ჟამად ჩვენთვის მავნებელია, იმოდენა მერმე ის იქმნება ჩვენთვის სასარგებლო კაცი, თავისი სრულგებით ცოდნით ამ ქვეყნისა და მთის ხალხისა, რომელთაგანაც აქვს დიდი პატივისცემა და სიყვარული. შამილი მალე ვერ იპოვის სხვა ჰაჯი-მურადს; გადმოსვლის შედეგ ჩვენკენ, ავარია და პოისუბულეთი აღარ იქმნებიან შეწყობილნი ასე ხშირის დაცემით და აკლებით მტრისაგან.

მთუმცა ასე აშკარადა სჩანდა დიდი სარგებლობა, თუ რომ ჰაჯი-მურადი ჩვენკენ გადმოვიდოდა, მაგრამ ღენერალი ძლუკი-ჰონ-ძლუკი-ჰონ-ძლუკის ვერა ბედადედა თავის ბექედს გაგზავნასა იმ მიზეზით, რომ ვინცობა არის მერმე აღმოჩენილიყო დამპარკოლებელი მიზეზი მთავრობის მხრივ ამ საქმის გათავებისა იმ გვარად, როგორცაც ჰაჯი-მურადს სურდა, მაშინ ის სრულგებით დაჰკარგავდა ლეკებისაგან ნდობასა და პატივსა, ამის სიტყვას და ბექედს მაშინ მნიშვნელობა აღარ ექმნებოდა. ამის გამო ეს ღენერალი სთხოვდა კორპუსნი კომანდირსა ნებდართვასა ბექედის გაგზავნაზე.

ღენერალი ძლუკი-ჰონ-ძლუკი-ჰონ-ძლუკის არა ხედავდა დიდს დანაშაულობას მომხრეთა ჰაჯი მურადისა, იმის გამო, რომ იმათ დაანებეს თავიანთ სახლ-კარს და სა-

პი, სხვათა შორი, რამდენიმე ნიშნები ლეკსებისა: „ჰოი საცოდავო! შენი სოფელი მოაკლდა შენისთანა პატივცემულ-კაცს! ხომ ხედავ, როგორ ტირიან ყველანი, იცემენ თავში და ყველას ლოყებიდამ სისხლი ჩამოზღის!... ჰოი საცოდავო! შენმა ცხენმა შეიტყუა თავისი პატრონის სიკვდილი და მოშორდა ამ სახლს; ვინ იცის, ეხლა რომელ ტყეში შესწამენ მგლები!... ჰოი საცოდავო! შენი იარაღი ჰკიდა ბოძზე დაქანგული! აბა, ვინღა მოინმაროს, ვინღა მოადგებინოს შენის აღმასის ხმლით მტერს თავი?... და სხვა“... ს. ლეკოვანიდამ ჩვენ ბენდერის ხეობაში ჩამოვედით. წყლის-პირას ყველგან აშენებულაი ციხეები, ან დაზარეულები. ს. მელტურის ზემოდ, ერთ მაღალ კლდეზედ, არის დანგრეული ციხე, რომელსაც ოსები შოხალას-ციხეს

ცხოვრებლის თავი შიშისა გამო ახმეტ-ხანის მეტყულისა, რომელსაც შეეძლო ჰაჯი მურადის განთავსობისათვის დაესაჯა ესენი სიკვდილით. ამით გადმოსვლაშიაც ჩვენ მხრისაკენ ის ხედავდა ჩვენთვის დიდს სარგებლობას, რადგანაც ისინი ყველანი იყვნენ ჩინებულნი და განთქმულნი ღელესთანში ცხენოსანნი ვაჟკაცი.

პორბუსნი კომანდირმა ნეიდარტმა სრულგებით მოუწონა ღენერალ ძლუკი-ჰონ-ძლუკი-ჰონ-ძლუკის მოცადინებობა და განკარგულება ამ საქმეში და ნებდართო თავისი ბექედის გაგზავნისა თ. მრბელიანისათვის.

მასუკან ყოველივე პირობა, მიცემული ჰაჯი-მურადისათვის აღსრულებს, მარამ არა მოხერხდარა, რის გამო, ანუ რა მიზეზმა შეაფერხა ეს საქმე, საქმიდან არა სჩანს-რა. ჰაჯი-მურადი ისევ შამილთან დარჩა და იმის შემდეგ თითქმის ათი წელიწადი გავიდა მინამ აღსრულებოდა ეს ჩვენი გულის წალილი. ჩვენის აზრით, ამის მისეზი ის უნდა იყოს, რომ, როდესაც საქმე-საქმეზედ იყო მოყვანილი, მაშინ მაიორი თ. მრბელიანი გადმოიყვანეს ავარიიდან ახმეტ-ხანის სიკვდილის გამო მეტყულის სახანო გამგებლად, და ჰაჯი-მურადი სხვის სიტყვას და პირობას აღარ ენდა.

გ. ბ. 7-ს აპრილს 1883 წელსა. ქ. თ.-ხ.-შურსა.

კერძო საზავადყოფო

კუთხო, სემონოვის ქუჩა, სვერდოვის სახლი. ავადმყოფებს მუდამ დღე მიიღებენ. ღლით: 9 ს საათიდან 10 1/2-მდინ ნავასარტიანც—სირურგიულ და ვენერული ავადმყოფისა და რუდკოესკი—ქაღის, ემსწვილის და შინაგან ავადმყოფს; 10 1/2 საათიდან 12 საათ. შან-აზიზ—შინაგან ავადმყოფებისათვის. 12 საათიდან 1 საათ. თვალის ავადმყოფ. ლარი-

ეძახიან. შოხალა (კაცის სახელი) განთქმული იყო მთელ სამხრეთ მსეთში თავის ღონით. ამბობენ, როდესაც მეფე ირაკლი მანათის ციხესთან შეჰკრეფდა ხოლომე ოსებსაო და ნიშანში ასროლინებდა ყველაზედ მარჯვედ ისროდა შოხალაო. ამიტომ ირაკლი-ხანმა დააჯილდოა დროშათი. შოხალა, საღამოს რო დაბრუნდა შინაო, გაგლიჯა დროშა, ოქროს მიტკალი გადაუგდო თავის ქალებს და უთხრაო:—აიღეთ შეილებო და ბოხჩები შეკერიო. შოხალას სიკვდილზე ამბობენ, რომ მახაბლიანთსა რომ იყოო, ქალი მოსტაცა თავის ბატონსა და თავის ციხეში უნდა დამალულიყოო, მაგრამ ქართველების ჯარები დეწიენენ და ორივე მოჰკლესო.... ჩვენ გამოვესალმეთ უკანასკნელ ოსურ სოფელს მლტურას... ლსი ჩ-შვილი. 10 აპრილს 1883 ქ. ტფილისი.

ნოვი მუდამ დღე კვირასა და ოთხშაბათს გარდა, და რეინი ოთხშ. და კვირას.

სალამო: 5 საათიდან 7-მდე უშაკოვი—უმაწვილებს და ყელის ზვადყოფიან. სამშაბათობით, სუთშაბ. და შაბათობით. ნერვების, მსისიურ ზვადყოფიან და ელექტრო-ტერაპიისა—პრუთინოვი მუდამ დღე და კონსულტაციად ბაბაევი სამშაბათობით და შაბათობით. საზოგადო კონსულტაცია ექიმებისა სამშ. - შაბათობით საღამოს 7 საათ. 8-მდე, მუდამი კრავატები.

ფასი რეკლამისთვის—50 კაპ., კონსულტაციისა—3 მან. დაწილებს უფასოდ.

საავადმყოფოს დირექტორი მ. ნოვოსარძინი.

(თვით საავადმყოფოში დგას).

საავადმყოფოში ამ მოკლე ხანში გაიხსენეს წყლით საქიმო განყოფილება ექ. ტელაძის სელმდგანულებით.

განცხადებანი

მაცხადებთ საყოველთაოდ რომ თავადის რომან დავითის-ძის ჰავ-ჰავადის ღვინის სარდაფში, რომელიც იმყოფება სასახლის მუხაზედ, მუხეუ-მის პირ-და-პირ, შაბუროვის სახლებში, მიღებულა ნამდვილი კახური ღვინო სხვა-და-სხვა ფასისა: თუნგი ოთხი აბაზიდან და ზეეთ. ღვინო რომ ნამდვილი კახური და უცხო გემოიანი არის, ამის თავებად ვსდებ ჩემს პატრონებსა წინაშე საზოგადოებისა. (3—1)

პატარა ძალი, თავის ფერი, წერილ ფენებიანი ვიზოვე გზაზედ. პატრონს შეუძლიან მოიკითხოს მელიამანოვის ქუჩაზე № 26. (3—1)

უძველესი

ღონდრის მადნაში

(ერყვის ქუჩა კომერტ. ბანკის ქვეშ)
დანიშნულია მეტად იაფი ფასი სამზღვარ გარეთის სასმელებზე
როში ბოთლი — 1 მ. 20 კ.
ქონიაკი — — — 90 კ. და 1 მ.
აბსენდი — — — 1 მ. 50 კ.
მინას ღვინო — — — 1 მ. 50 კ.
პარტეინი და ხერესი " 90 კ.
მოდკა 40 — — — 45 კ.
მშენიერი ლიქორი 1 მ. 35 კ.
ჰანის სიგარები ყველაზედ იაფად. საუკეთესო შავი ჩაი 1 გირ. 1 მ. 20 კ.—2 მ. 40 კ. (10—1)

შავეროვის გზეთის სააგენტოში მიღებულია პირველი ნომერი მუთის-ში ახლად-გამოცემულის ყურნალის „ქართულის ბიბლიოთეკისა“. № იყიდება 75 კაპ.

ნომერი შედგენილია მშენიერად და ღირს-საყურადღებოდ მკითხველთათვის. (10—2)

ახალი წიგნი:

მოამბლავნი სურათნი

კომედ. IV მოქმ. თ-ლის მ. შარვაშიძისა. ისეილება ტფილისს—ჩარკვიანის წიგ. მალაზიაში და ქუთაისს შილაძისაში.

ფასი თითო წიგნისა 5 შაური.

ახალი მართული

კარაბაღინი

ისეილება ტფილისში: შვედლოვის და გრიჭოვის წიგნების მალაზიაში; მუთაისში: მუნდლოვის და ჭილაძის წიგნების მალაზიაში.

ფასი უღიანის ერთი მანეთი.

ინგლისის

პალაზია

Maison de confiance

მედიანო ნენი ნა—1 მ. 10 კ. მოსკოვის ნაი—1 მ. 40 კ.
— — —1—20 — — —1—60
— — —1—40 — — —1—80
— — —1—60 — — —2—
— — —1—80 — — —2—50
საუკეთესო—2— „ — — —3—
იქვე ისეილება: სხვა საქონელოც: თოფები, რევოლვერები, კრაატები, ქურჭელი, ჩაიდნები, ვასალებები, დანები, კრეზები, ტაშტები, კალმები, ქალაღი, შოკოლადი, კაკაო, კანფეტები, მურაბები, მადნებია, უნაგირები, კლიონკა, წინდები—კაცის და ქალის, ხელ-სახოცები, მაკინტოშინი

ახალი

წიგნის პალაზია

არწურის გლეჩია № 149, 150 ბ. ჯანადარის ბიბლიოთეკისთან ისეილება ყოველ-გვარი რუსული და მართული წიგნები, სახელმძღვანელო და ლიტერატურული. სპილვა და ბაჰილვა ძველი წიგნებისა. მიიღება კომისიით ყოველ-გვარი წიგნები.

აქვე ისეილება კანცელარციის მატერიალი, და მოსწავლეთათვის საჭირო ნივთები. (100—26)

საგლოზუსო

კალმები

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთო ქაღალდი. ერთად-ერთი სასგეტო—ინგლისის მალაზია. იქვეა აუარებული სხვა-და-სხვა გვარის კალმები, ყოველის „სელისათვის“—25% იაფად, ვინც სსვგას. იქვე: მელანი, ქაღალდი, კანცელარციის, რეკლამის, ლაქი, ვანადაში, ზეხალი, კალმები, ბუმაჟიკები, შორტ-სივრები, ალბომები, რამკები, მაკრატები, სამართებლები, სანთელი, სელსი, შარაშკები ჭურჭლების სსვმდად (ბორჯისი), თეთრულისათვის, შატარა სალეები იატაკისათვის გლიონკები, ტანტები, სვარდლები, სარკები, სვარცნლები, ბუშმენი, სარები, ბინოკლები, რეკლამები, ვატერასები, შინს-სათები, კომპასები, ტერმომეტრები, მეწვეები, ნემსები, მანატები, სვისტოკი, შოპოჩი, ქაღმები, სარტყლები, საყელური, შრობები, საშრობები, ვანები, ფილტრები, შოტკები თავის, ტანისამოსის, ცსენის და შატრტინის მაკინტოშები, ვარკები, სექიბო ქაღალდი ვატერ-კლარტისათვის და სსვ. და სსვ.
პატაშკი—20 კ. (100—3)

ინგლისის მალაზიაში

თმის ალოპეკია ნი ვაქასტერი

ამგვრებს თმას და აღინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუშისა 2 მან., გავზავნით 2 მანეთი და 28 კაპ. (100—64)

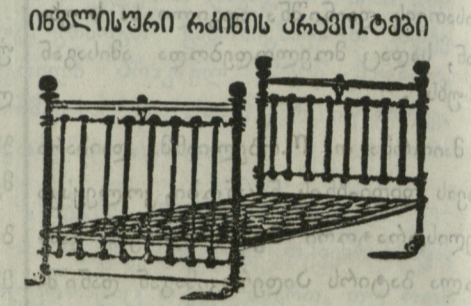
აქვე ისეილება ქინის შოპდა თმების გასამგვრებლად. ფასი 1 მან. სხოტკები თავის ტვიფლის მალაზიაში, ტუაღების საზანი, დუხები და სსვ.

ისეილება

რადგან ვსპობთ ვაჭრობას, ერთობ იაფ ფასად, ესე იგი უფრო იაფად, ვინც სსვიდა: ოქრო-ვერცხლის და ბრლიანტის ნივთები, საათები თუ სხვა-და-სხვა...
სასხელის ქუჩა—სუბაღვანის სახლი. (6—6) მ. ნ. ლაქინი.

დაიბეჭდა და გამოვიდა სალკო წიგნად მუხევი „სიკო“ მოთხრობა ა. მოსხუბარძინის (შაზაშინის) ფასი ადგილზედ 30 კ. გავზავნით 40

ისეილება ტფილისში „ღვინის“ რადაქციაში და შევეროვის პავილიონში ალექსანდროვის ბალთან. წიგნის მალაზიებს ჩვეულებრივი დამომა, მოსწავლენ ყმაწვილებისათვის, ვინც პირ-და-პირ „ღვინის“ რედაქციოდან წაიღებს, ადგილზედ 20 კაპეკად თითო წიგნი, გავზავნით 30 კაპ. (20—20)

ერთ საწოლისა 8 მ. და ორ საწოლისა 14 მ., ლეიბები გატენილი ზღვის ბაღსით 5-დგან—9 მან. ინგლისურს მალაზიაში. იქვე ისეილება 25% იაფად სხვა-და-სხვა: ჭურჭელი, დახანგალი, კოვსები, ფადნოსები, კლიტეები, სავანები, რეინის კალმები, ქალაღი, ნიშები, რეკლამები, თფები, ვაცისა და ქალის უნაგირები, ალბომები, კლენკები, ჩაი 1-ლის ხარისისა. (100—52)

გრ. ჩარკვიანის წიგნის მალაზიაში ისეილება: ქართული კლასიკები № 1 ჩახრუხაძე შემოკლებულის ბიოგრაფიით გამოცემის წ. ჭიჭინაძისა. ფასი 20 კაპ.

საკვებავ ხარაგეულებათა, რომელნიც იყიდებან თფილისის ბაზრებში, და წიგნებში და დატარებთ 1 აბრლიდამ 1 მასამდის. მამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვილის პირველის ხარისის—1 გირ. 5 1/2 მეორის — — — 1 გირ. 3 1/2 მესამის თუ — — — 1 გირ. —
მავე ფქვილ. თორნეში გამომცხვარი: პირველის ხარისის—1 გირ. 5 1/2 მეორის — — — 1 გირ. 4 კ.
ჰეარის-მამის პური: პირველ ხარის.ლაფაში 1 გირ. 5 1/2 მეორის — — — 1 გირ. 4 1/2 მესამის — — — 1 გირ. 4 კ.
ძროხის ხორცი: პირველის ხარისის — 1 გირ. 11 კ მეორის — — — 1 გირ. 9 კ. სუკი — — — 1 გირ. 17 კ. მხერის ხორცი — 1 გირ. 11 კ.
ღორის ხორცი: პირველი ხარისის — 1 გირ. — მეორის — — — 1 გირ. —